

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSA del. do SN Barbara du Château

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie **Z. D. Z., M. R. R.-B. i L. N.**,
co do których umorzono postępowanie,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 5 czerwca 2013 r., kwestii dopuszczalności kasacji, wniesionej przez
pełnomocnika J. Z.
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 20 września 2012 r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S.
z dnia 26 stycznia 2012 r.,

**I. na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 3 k.p.k.
pozostawić kasację bez rozpoznania;**

**II. na podstawie art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.
obciążyć J. Z. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S., wyrokiem z 26 stycznia 2012 r., na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec Z. D. Z. w całości oraz wobec L. N. w zakresie czynu z 27 maja 2003 r. (art. 270 § 1 k.k.), natomiast na podstawie art.

17 § 1 pkt 1 k.p.k. uniewinnił M. R. R.-B. w całości i L. N. od zarzutu popełnienia w okresie od 14 stycznia do 27 maja 2003 r. czynu z art. 270 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w K., po rozpoznaniu w dniu 20 września 2012 r. apelacji pełnomocnika subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego J. Z.: po pierwsze – uchylił pierwszoinstancyjny wyrok w części uniewinniającej M. R. R.-B. i L. N. i w tym zakresie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., umorzył postępowanie karne; po drugie – utrzymał w mocy wyrok sądu *a quo* w pozostałej części.

Kasację od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego na niekorzyść wszystkich oskarżonych złożył pełnomocnik subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego. Zaskarżając wyrok w całości i podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia prawa, to jest art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 49 § 1 k.p.k., art. 52 § 1 k.p.k. i art. 55 § 1 k.p.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. i art. 272 k.k., które polegać miało – ujmując rzecz skrótowo – na błędnym ustaleniu braku skargi uprawnionego oskarżyciela, zażądał uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wobec przyjęcia kasacji, a więc uznania przez uprawniony organ sądu odwoławczego jej dopuszczalności, celowe stało się wyłożenie argumentacji zdecydowanie przemawiającej za tezą przeciwną, czyli niemożnością merytorycznego rozpoznania wniesionej przez pełnomocnika skargi.

Według art. 523 § 3 k.p.k. kasację na niekorzyść oskarżonego opartą na innym niż z art. 439 k.p.k. naruszeniu prawa strona może wnieść tylko w razie: a) uniewinnienia oskarżonego, b) umorzenia wobec niego postępowania z przyczyn wskazanych w art. 17 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k., to jest z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu lub dlatego, że sprawca nie podlega karze, oraz c) umorzenia procesu z uwagi na niepoczytalność sprawcy (art. 414 § 1 zd. 2 *in fine* k.p.k.). Nie jest w związku z tym w ogóle możliwa kasacja strony od wyroku umarzającego postępowanie, tak zresztą na niekorzyść, jak i na korzyść oskarżonego, z przyczyn innych niż wskazane w komentowanym przepisie.

Jeśli zatem doszło w sprawie do umorzenia postępowania ze względu na zaistnienie którejś z wymienionych w art. 17 § 1 pkt 5 – 11 k.p.k. negatywnej

przesłanki procesowej, to kasacja strony oparta na twierdzeniu, że przesłanka taka nie wystąpiła (np. oskarżony żyje, nie upłynął termin przedawnienia karalności, skarga uprawnionego oskarżyciela istnieje), nie może zostać uznana za wniesioną z powodu uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k.; nie wchodzi więc tu w rachubę sytuacja przewidziana w art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. Z tej racji kasacja taka powinna zostać potraktowana jako niedopuszczalna, gdyż czym innym jest wskazywanie, że pojawiła się przeszkoda wyłączająca postępowanie (np. oskarżony zmarł, nastąpiło przedawnienie karalności, brak skargi uprawnionego oskarżyciela), a zgoła czym innym jest kwestionowanie tej okoliczności. Taki punkt widzenia jest rezultatem wykładni językowej, której nie sprzeciwiają się ani reguły wykładni systemowej, ani cel analizowanych unormowań prawnych. Tylko utrzymywanie przez autora kasacji, że występuje uchybienie o charakterze bezwzględny (a nie kontestowanie ustalenia o istnieniu takiego uchybienia), uprawnia do określenia tak skonstruowanego nadzwyczajnego środka zaskarżenia jako wniesionego z powodu uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k. i umożliwia jego rozpoznanie zgodnie z dyspozycją art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.

Sumując i uogólniając: **kasacja strony na niekorzyść oskarżonego w sytuacji umorzenia postępowania karnego z przyczyn innych niż wskazane w art. 17 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k., oparta na zarzucie niewystąpienia negatywnej przesłanki procesowej, która wyłączyła postępowanie, nie może być uznana za wniesioną z powodu uchybienia wymienionego w art. 439 k.p.k., a zatem z uwagi na ograniczenie wyrażone w art. 523 § 3 k.p.k. powinna zostać potraktowana jako niedopuszczalna.**

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy trzeba stwierdzić: skoro w stosunku do wszystkich oskarżonych w całości umorzono postępowanie karne z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.), to oczywiste pozostaje, że kasacja na niekorzyść oskarżonych, forsująca tezę, że J. Z. ma status pokrzywdzonego i prawo do wniesienia aktu oskarżenia, była niedopuszczalna.

Dlatego Sąd Najwyższy pozostawił kasację bez rozpoznania (art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 523 § 3 k.p.k.), a kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne obciążył J. Z. (art. 637 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

